

Welkom bij het Sigma project Durmevallei

De komende jaren staat er langs de Durme in Hamme, Temse, Waasmunster, Zele en Lokeren een groot project op stapel. Enkele jaren geleden begon de Vlaamse overheid er met de voorbereidingen van het Sigmaplan. Het doel: minder overstromingen vanuit de Schelde en haar zijrivieren, natuurherstel langs de rivieren én mogelijkheden voor wandelaars en fietsers om aan het water te genieten.

Het Sigmaproject Durmevallei, een project van Waterwegen en Zeekanaal NV en het Agentschap voor Natuur en Bos, heeft als doel de Durme haar veerkracht terug te geven. Zo beschermen we de regio beter tegen overstromingen, krijgt de magnifieke Durmenatuur een boost en wordt de streek nog aantrekkelijker voor wandelaars en fietsers. De ruime omgeving van de Durmevallei verandert in een adembenemend gebied, waar het aangenaam wonen en leven is. Een blijvend geschenk voor onszelf, onze kinderen en kleinkinderen.

Deel van het Sigmaplan. Het Sigmaproject Durmevallei is geen alleenstaand project. Het maakt deel uit van het Sigmaplan, een toekomstgericht project voor meer waterveiligheid en natuur in de valleien van de Schelde, Dijle, Nete, Kleine Nete en Grote Nete, Demer en Zenne. Tientallen vallei-gebieden in de provincies Oost-Vlaanderen,

Antwerpen en Vlaams-Brabant krijgen een nieuwe inrichting.

Wie onderneemt dat ambitieuze project?

Twee diensten van de Vlaamse overheid werken samen. Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) staat in voor het waterbeheer; het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zorgt voor de natuurontwikkeling.

In deze brochure maak je uitvoerig kennis met het Sigmaplan in de Durmevallei. We tonen je welk project gepland is in jouw omgeving en wat er de komende maanden en jaren te gebeuren staat. Een actuele stand van zaken vind je op www.sigmaplan.be.

Info? Vragen? Neem contact op met de projectleiders, Hans Quaeysaegens van W&Z en Elias Verbanck van het ANB. Hun contactgegevens vind je op de achterflap van deze brochure.

Een groot deel van het projectgebied Durmevallei krijgt een inrichting als wetland, met hooilanden en rietgordels.

Inhoud

4

De Durmevallei, één en al water

6

Het Sigmaplan in jouw buurt: veiligheid, natuur en recreatie in één

8

De projectgebieden van Lokeren tot Hamme

10

Natuur en veiligheid gaan hand in hand

12

Waardevolle natuur in jouw achtertuin

14

Landbouwers helpen

15

Wandelen en fietsen langs de Durme

16

Wat staat er op de planning?

4

De Durmevallei, één en al water

8

De projectgebieden van Lokeren tot Hamme

12

Waardevolle natuur in jouw achtertuin

De Durmevallei, één en al water

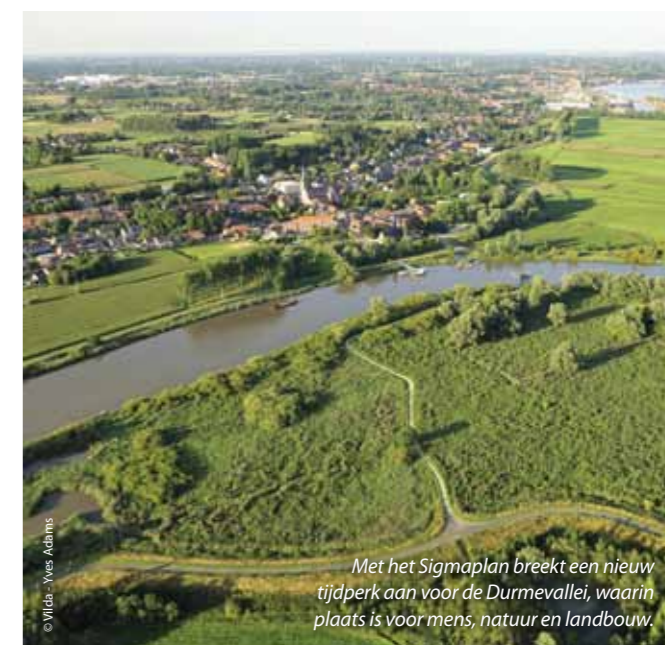
Ooit was de Durme een lange rivier, die ontsprong in West-Vlaanderen en ter hoogte van Hamme in de Schelde uitmondde. In de loop der eeuwen is duchtig ingegrepen in de loop van die rivier, waardoor de Durme vandaag een getijdenrivier is van Hamme tot Lokeren. Het Sigmoplan wil de Durmevallei veiliger maken en tegelijk haar natuurwaarden versterken.

Met grootscheepse baggerwerken wordt de verzande Durme weer vrijgemaakt.

Getijden op de Durme? De wateroverlast rond de Durme is bijna legendarisch. Maar hoe komt het dat de ooit zo rad kronkelende rivier haar waterstroom niet meer aankan? Daar zijn verschillende oorzaken voor. Een ervan is de getijdenwerking. Twee keer per dag, bij vloed, wordt zeewater in de monding van de Schelde gestuwd. Die vloedgolf zet zich voort in alle zijrivieren en stuwt ook daar het water op. Van Lokeren tot de monding in de Schelde is ook de Durme onderhevig aan het getij. Twee keer per maand is het getij extra uitgesproken. Door een samenspel van maan en zon ontstaat er springtij, waarbij het hoogwater hoger komt dan bij een normale vloed. Valt het springtij samen met een straffe noordwesterstorm, dan spreken we van een stormvloed. De getijdengolf die via de Schelde de Durme binnendringt, is dan extra krachtig. Die situatie is niet zonder gevaar: bij extreme hoogwaterstanden kunnen er bressen ontstaan in de dijken. Het wassende water zet dan weilanden, straten en woningen blank.

Moeilijke afwatering door verzanding. Maar naast de getijdenwerking is er nog een andere flessenhals: de Durme slibt langzaam dicht. Er stroomt bijna geen water meer van de bovenloop richting monding. Dat is een gevolg van de aanleg, jaren geleden, van een scheidingsdam stroomafwaarts van Lokeren. De scheidingsdam heeft een belangrijke functie: hij beschermt Lokeren tegen de getijden. Voorbij de dam zijn er geen getijden meer; stroomafwaarts van de dam laten ze zich wel nog voelen. Maar de dam heeft een vervelend bijeffect: verzanding. Het resultaat is een dichtslibbende rivier, die bij hevige regen niet in staat is om het water af te voeren. Vooral ter hoogte van Lokeren, Zele en Waasmunster is de afwatering van de Durme penibel.

Ruimte voor water tussen Lokeren en Hamme. Om het probleem blijvend aan te pakken is in het kader van het Sigmoplan een pakket van maatregelen in voorbereiding. Die maatregelen moeten de rivier beveiligen tegen overstromingen én de natuur herstellen. Het Sigmoplan voor de Durme omvat de aanleg van een nieuw gecontroleerd overstromingsgebied, ontpolderingen en wetlands. Die geven de Durme meer ruimte en verminderen de wateroverlast in het omliggende gebied. Terwijl de eigenlijke Sigmawerken in voorbereiding zijn, wordt het prangende probleem van de verzanding al aangepakt met onderhoudsbaggerwerken. De hernieuwde dynamiek van het water zal slibdeeltjes loswrikken en stroomafwaarts meevoeren.

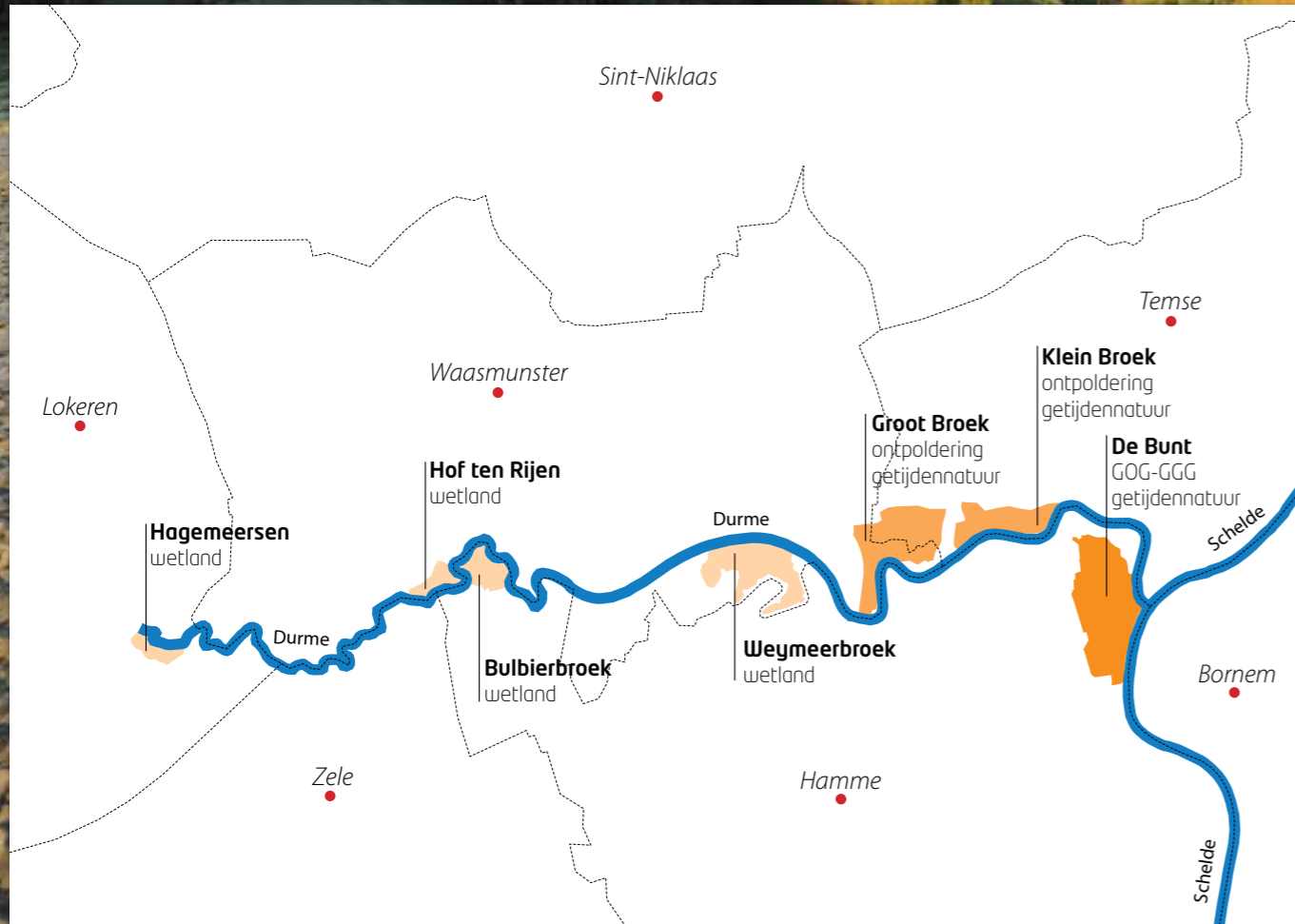

Met het Sigmoplan breekt een nieuw tijdperk aan voor de Durmevallei, waarin plaats is voor mens, natuur en landbouw.

De Durme, een bewogen geschiedenis

Zelf ken je de Durme waarschijnlijk vooral als de kronkelende rivier die door Hamme, Temse, Waasmunster, Zele en Lokeren vloeit. Maar de Durme heeft al een woelige geschiedenis achter de rug. Zo was de middeleeuwse Durme aanzienlijk langer. Ze ontsprong tussen Beernem en Aalter in West-Vlaanderen en stroomde dan oostwaarts naar de Schelde. De aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen in de negentiende eeuw scheidde de rivier echter van haar bovenloop, de Moervaart. Daardoor verloor de rivier een belangrijk deel van haar natuurlijke watertoevoer. De snelheid waarmee het water bij laagtij naar zee stroomt, vertraagde sterk. Hiermee begon de verzanding van de benedenloop van Lokeren tot Hamme, het gedeelte van de rivier dat vandaag de naam Durme draagt. Door de bouw van een dam in Lokeren in 1953 werden de gebieden stroomopwaarts wel beschermd tegen overstromingen, maar rukte tegelijk de verzanding verder op. Bovendien verdwenen verschillende schilderachtige rivierkronkels in functie van de scheepvaart. Met het Sigmoplan breekt een nieuw tijdperk aan voor de Durmevallei, waar plaats is voor mens, natuur en landbouw.

De projectgebieden van Lokeren tot Hamme

Het Sigmaproject Durmevallei omvat zeven projectgebieden op het grondgebied van Lokeren, Waasmunster, Zele, Temse en Hamme. Die krijgen elk een eigen inrichting. Het volledige projectgebied Durmevallei is meer dan 200 hectare groot. Dat is te vergelijken met 400 voetbalvelden. Een overzicht van stroomopwaarts naar stroomafwaarts.

Een ketting van wetlands

In **Hagemeersen, Hof ten Rijen, Bulbierbroek en Weymeerbroek** op het grondgebied van Lokeren, Waasmunster en Hamme keert het open meersenlandschap terug, dat zo typisch is voor de streek. Er zullen authentieke wetlands groeien, met hooilanden, moerassen en rietgordels. Wetlands zijn natte natuurgebieden, die niet onderhevig zijn aan de getijdenwerking. Ze fungeren als een spons en houden het regenwater een lange tijd vast. Die natte gronden in de Durmevallei worden straks een paradijs voor vogels zoals de blauwborst, het baardmannetje, de slob-eend en de karekiet. En wie weet, durft zelfs de zeldzame roerdomp zich hier opnieuw vertonen. Ook vlinders en libellen zullen genieten van de natuurontwikkeling.

Twee ontpolderingen creëren zoete slikken en schorren

Verder stroomafwaarts worden de gebieden **Groot Broek en Klein Broek** ontpolderd. Door de ontpoldering vermindert de kracht van het water dat bij vloed vanuit de Schelde in de Durme stroomt. Omdat het water straks tweemaal per dag het gebied in- en uit-

stroomt, ontstaat zoetwatergetijdennatuur. Die bestaat uit onbegroeide slikken en schorren begroeid met riet, moerasplanten en wilgen. Die natuur is in heel Europa zeldzaam. Bezoekers zullen het gebied straks kunnen verkennen via een nieuwe toegangspoort tot de Durmevallei. Die wordt ontwikkeld op de **Koolputtensite**, die een toeristisch-recreatieve bestemming krijgt en door een privébedrijf uitgebaat zal worden. Hoe de site er precies uit zal zien, wordt nog uitgewerkt. W&Z is voorstander van het behoud van de **Beerkaai**. Dat historische gebouw staat over enkele jaren midden in ontpolderd gebied, maar blijft bereikbaar, behalve dan bij extreme stormen. Aan de rand van het gebied kunnen jong en oud ravotten in **speelbossen en speelweiden**.

Overstromingsgebied voor veiligheid en natuur

De Bunt in Hamme maakt de Durme- en Scheldevallei straks heel wat veiliger. Door de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij op die strategische locatie zal het waterpeil in de Schelde bij stormtij zakken. Daardoor zal de Schelde ook

minder water in de Durme stuwen. De dijken langs beide rivieren houden dan beter stand, ook bij extreem hoge waterstanden. Het gecontroleerde overstromingsgebied met gereduceerd getij De Bunt zal slechts een paar keer per jaar water bergen, bij stormtij. De rest van het jaar pronkt het gebied met zijn zeldzame slikken en schorren. Die ontwikkelen zich doordat dagelijks een beperkte hoeveelheid Scheldewater in en uit het gebied stroomt via in- en uitwateringsconstructies.

De aanleg van De Bunt verloopt in fasen. Op dit ogenblik is een zandopslag aangelegd in het noordelijke deel. Met dat zand zal in 2015 de ringdijk worden aangelegd. Later volgt de bouw van in- en uitwateringsluizen en wordt de bestaande scheldedijk verlaagd tot een overlooptdijk. De gefaseerde realisatie geeft landbouwers de tijd om hun bedrijfsvoering aan te passen. Het domeinbos blijft grotendeels behouden, zodat joggers en wandelaars er een frisse neus kunnen blijven halen. We bekijken of het mogelijk is om een deel van het domeinbos in te richten als **speelbos**.

Typisch meersenlandschap in de Durmevallei

Zeldzame slikken en schorren

De Durmevallei, fietsparadijs voor jong en oud

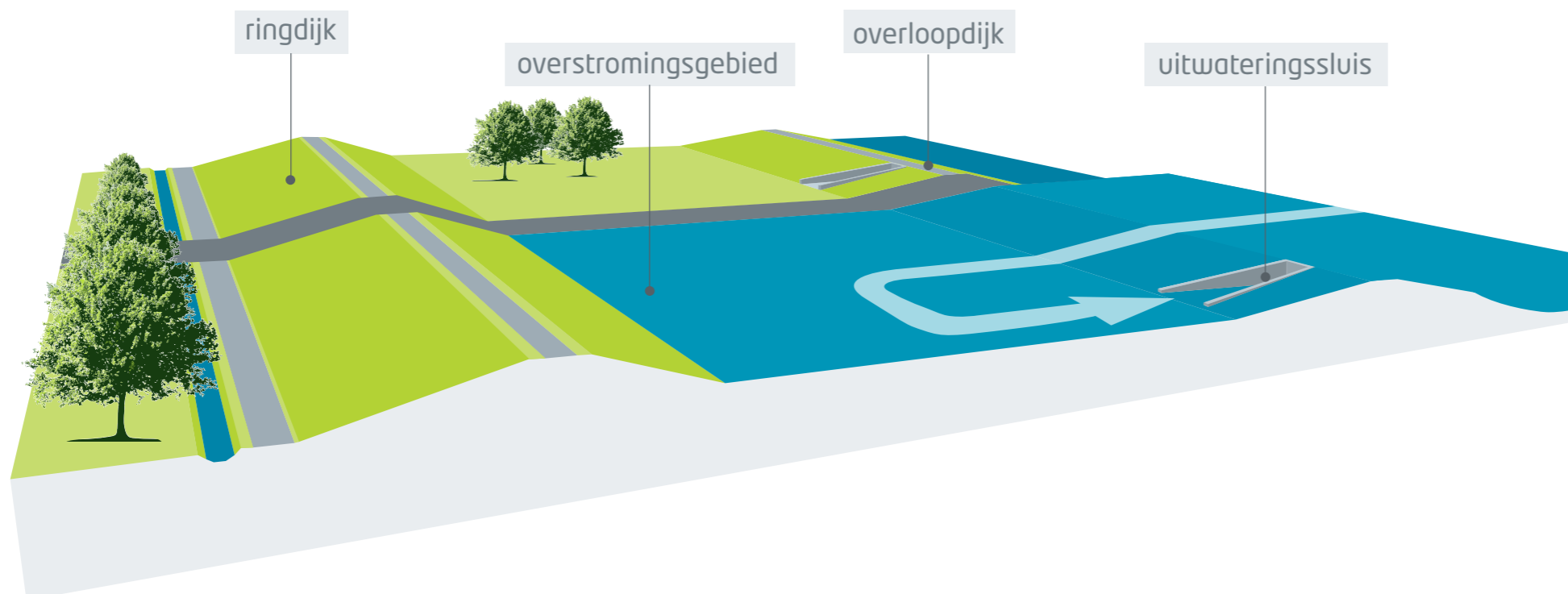
Natuur en veiligheid gaan hand in hand

Hieronder lees je hoe technieken als gecontroleerde overstromingsgebieden, ontpolderingen en wetlands de Durme veiliger én natuurlijker maken.

Wat is een gecontroleerd overstromingsgebied?

Voor er een druppel water De Bunt binnenstroomt, staan heel wat infrastructuurwerken op het programma. De bouw van een stevige nieuwe dijk rond het overstromingsgebied (een ringdijk) beschermt de achterliggende woonzones tegen het binnenstromende water. Daarna verlagen we de dijk vlak aan de monding van de Durme langs het overstromingsgebied, zodat het wa-

ter bij stormtij over de hele lengte kan binnenstromen. Het water in het overstromingsgebied komt dan enkele decimeters tot enkele meters hoog. Het risico op overstromingen in de omgeving neemt daardoor sterk af. De overstroombare dijk krijgt een stevig jasje. Daarop groeit een grasmat die extra bescherming biedt en de dijk mooi inpast in het landschap.

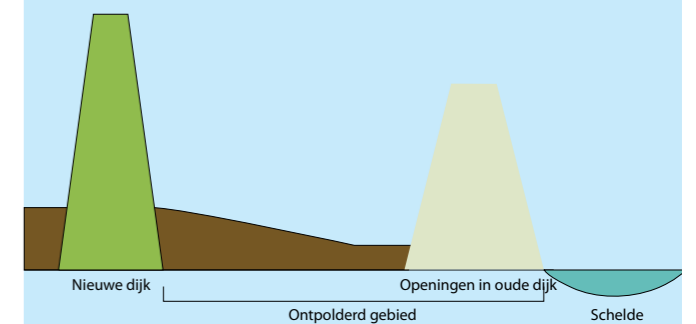

Wat is een overstromingsgebied met gereduceerd getij?

Een overstromingsgebied met gereduceerd getij combineert de veiligheidsfunctie van een overstromingsgebied met het herstel van zeldzame getijdennatuur. Op het ritme van eb en vloed stroomt er tweemaal per dag water binnen. Bij vloed treedt het gebied in werking. Door de inwateringssluis stroomt een beperkte hoeveelheid water – 'gereduceerd getij' – binnen. Zo wordt de natuurlijke werking van een getijdenrivier nagebootst, waardoor het gebied een deel van het ecosysteem van de Schelde wordt. Bij eb stroomt het water terug naar de rivier via de uitwateringssluis. Onder invloed van het gereduceerde getij ontwikkelt zich een landschap van geulen, kreken, slikken en op termijn schorren. Het gecontroleerde overstromingsgebied met gereduceerd getij is een Vlaamse uitvinding, ontwikkeld aan de Universiteit Antwerpen, en uniek in de wereld. In het proefgebied Lippenbroek in Hamme hebben W&Z en het ANB heel wat knowhow opgebouwd met dat concept. In het gebied Bergenmeersen (Wicelen) is in het voorjaar van 2013 een eerste overstromingsgebied van dat type op grote schaal in werking gesteld.

Ontpoldering van Groot Broek en Klein Broek

Door de gebieden Groot Broek en Klein Broek te ontpolderen krijgt de Durme meer ruimte. De rivier krijgt vrij spel in een gebied dat omringd is met dijken. Die nieuwe ringdijk omsluit het afgebakende gebied en garandeert de bescherming van de achterliggende woonkernen. Dankzij bressen in de rivierdijk of het verwijderen van (een deel van) de oude dijk, kan het rivierwater in en uit het gebied stromen.

Wetland = nat land?

Hagemeersen, Hof ten Rijen, Bulbierbroek en Weymeerbreek worden ingericht als natte natuurgebieden zonder getijdenwerking, of nog: wetlands. Die functioneren als een spons, die het overtollige regenwater vasthoudt en vertraagd afvoert naar de Schelde. Bloemrijke graslanden, fraaie rietkragen en stukjes moeras zorgen er voor een echt natuurspektakel. Het zijn authentieke natuurtypes in de Durmevallei. Welke vegetatie in welk gebied precies groeit, hangt af van de manier waarop het gebied beheerd wordt. Wetlands vormen een onuitputtelijke bron van voedsel voor vele dieren. Ze bieden hen beschutting en nestgelegenheden. Het meest bekende wetland in de buurt is het Molsbroek in Lokeren.

“Zeldzame natuurtypes zullen zich over grote oppervlaktes ontwikkelen. Wat langs de Schelde en Durme te gebeuren staat, heeft betekenis op Europese schaal.”

Elias Verbanck, projectleider bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

Waardevolle natuur in jouw achtertuin

De veiligheidsmaatregelen van het Sigmapijn gaan hand in hand met de ontwikkeling van knappe natuur. Vroeger bestond de Durmevallei vooral uit weilanden, graslanden en akkers. De laatste decennia zijn op de graslanden veel populieren aangeplant, waardoor de biodiversiteit achteruitging. Dankzij een uitgekende inrichting en doordacht beheer wordt het landschap de komende jaren nieuw leven ingeblazen.

Getijdennatuur: unieke zoetwaterslikken en -schorren

In Klein Broek, Groot Broek en De Bunt maken we plaats voor zoetwaterslikken en -schorren. Het worden unieke stukjes natuur, die zeldzaam zijn in Europa. Als water tweemaal per dag een gebied in- en uitstroomt, ontstaat er getijdennatuur met slikken en schorren. Getijdengebieden blinken uit in diversiteit. Er is het ritme van eb en vloed, en het samenspel tussen water, zand en slib. Daar boetseert de rivier een netwerk van slikken en platen, schorren, geulen en krekens. Elk van die biotopen heeft zijn eigen typische bewoners.

Slikken zijn de lageregelegen delen, die bij elke vloed overspoeld worden. Die overvloed aan water is niet zo uitnodigend voor planten. Wel krioelt het er van de minidiertjes, zoals wormen, insectenlarven en waterslakken, die gretig worden verorberd door allerlei watervogels en vissen. Bij elk getij laat het terugtrekkende water een laagje slib achter, dat op bepaalde plaatsen begint op te hopen.

Wanneer die opgeslibde delen boven de gemiddelde waterlijn uitsteken, spreken we van **schorren**. Die plekken overstroomt alleen bij springtij, ongeveer tweemaal per maand. Op de schorren ontwikkelen zich rietpartijen en uiterst zeldzame wilgenvloedbossen.

Slikken en schorren zijn heel belangrijk voor trekvogels. 's Winters zoeken soorten zoals de watersnip en talrijke eenden, zoals de smient en wintertaling, de rust op om te verpozen en hun vetreserves aan te vullen. Op termijn vormen de slikken en schorren een jungle van krekens en beekjes met riet en wilgen. Daar voelen de bruine kiekendief, blauwborst en kwak zich thuis.

Wilgenvloedbos. Een wilgenvloedbos is geen bos met hoge bomen, maar een heel

dynamisch waterlandschap, met ruigtes, geulen en krekens. Bij hoge waterstanden loopt het onder water. Een wilgenvloedbos herbergt verschillende soorten wilgen. De schietwilg kan uitgroeien tot een heuse boom. Kraakwilg, amandelwilg en katwilg treffen we eerder in struikvorm aan. Op plaatsen die begraasd of beheerd worden, zal een meer open landschap ontstaan. Wilgenvloedbossen komen alleen in Vlaanderen en zuidelijk Nederland voor. Op Europese schaal zijn ze bedreigd; het is dus heel belangrijk ze in stand te houden. De zoogdieren en vogels die er thuis zijn, zoals de bever, buidelmees en kwak, komen niet meer of nog maar amper voor in onze streken. De matkop, blauwborst, bosrietzanger, tuinfluiter en kleine karekiet zullen hier wel zeker ontmoeten.

Weelderige wetlands

Hagemeersen, Hof ten Rijen, Bulbierbroek en Weymeerbroek worden ingericht als wetlands. Daar wisselen graslanden, bloemenweiden, rietlanden, stukjes moerasbos en open water elkaar af. In de wetlands werken we samen met landbouwers. Zij beheren de graslanden op een natuurgerichte manier. We verwachten dat soorten zoals de dotterbloem, pinksterbloem, scherpe zegge, rietelaar en echte koekoeksbloem er zullen floreren. Hopelijk zullen ook weidevogels zoals de grutto en kwartelkoning de weg naar de Durme vinden.

In de rietlanden huizen rietvogels, zoals de roerdomp, karekiet, rietzanger en het baardmannetje. In het open water vinden ook vele vissen hun gading, denk maar aan de snoek, paling, rietvoorn, bittervoorn en zeelt. Andere waterliefhebbers, waaronder libellen en de bruine en groene kikker, planten zich voort in de stille waters.

De Schelde zuivert zichzelf

Slikken en schorren hebben nóg een belangrijke functie: ze zuiveren het water op natuurlijke wijze. Een gezonde rivier is de beste natuurlijke waterzuivering die je je kunt indenken. Die zelfzuiverende werking van de Schelde is de laatste jaren gedeeltelijk hersteld. Slikken en schorren spelen een belangrijke rol bij het verwijderen van stikstof uit het water. En dat is precies een van de stoffen die nog in te hoge concentratie in de Schelde aanwezig zijn.

Robuuste voedselketen

Silicium is dan weer een nuttig element waarvan er doorgaans te weinig in het Scheldewater zit. Kieselwieren, die deel uitmaken van het plankton, bouwen er hun skelet mee op. Een tekort aan silicium ontwricht de planktongemeenschap en kan een explosieve groei van schadelijke algen veroorzaken. Een evenwichtige, gezonde planktongemeenschap is de basis van de voedselpiramide. De schorren reiken silicium aan in het rivierwater. Dat doen ze via het water dat in contact is geweest met de vegetatie op de schorren en bij eb terug naar de rivier stroomt. Dat water levert opgelost silicium aan de rivier. Zo zijn de intergetijdengebieden van de Schelde en Durme cruciaal voor een gezonde, levende rivier.

Wil je meer weten over het nut van getijdennatuur? Lees de brochure *Getijdennatuur: onschatbare natuur* op www.sigmapijn.be.

Landbouwers helpen

Waterveiligheid staat op de eerste plaats in het Sigmoplan. Maar in bepaalde gebieden kan veiligheid gecombineerd worden met andere functies. Deskundigen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) bestudeerden met een landbouweffectenrapport welke impact het Sigmoplan heeft op de landbouwers in het gebied. Ze stelden ook een programma op om getroffen landbouwers te vergoeden.

Stap voor stap. Het Sigmoplan neemt een aantal gebieden in waar landbouwers actief zijn. Maar het plan houdt zoveel mogelijk rekening met de gevolgen voor de plaatselijke landbouwers. Intensieve landbouwgronden vrijwaren we waar dat kan.

Samen met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) analyseren we de effecten van het Sigmoplan op een landbouwbedrijf. We peilen ook naar de verwachtingen van de landbouwers. Die informatie wordt verzameld in een landbouweffectenrapport (LER). Op basis daarvan wordt een programma met flankerende maatregelen uitgewerkt om de landbouwers te compenseren.

Flankerende maatregelen. Voor landbouwers die grond verliezen, is er een regeling met financiële vergoeding en ruilgrond. Waar mogelijk kunnen landbouwers de in te richten natuurgebieden ook mee beheren. Zo zorgen natuurdeskundigen en landbouwers samen voor de graslanden in Weymeerbroek en Bulbierbroek. Ze hebben daarbij volop aandacht voor het landschap, de biodiversiteit en de waardevolle historische dijken met hun notelaars. Door populierenaanplantingen te verwijderen ontstaat opnieuw het open, bloemrijke meersenlandschap dat ooit zo typerend was voor de Durmevallei.

Ook zal de aanpassing van het waterbeheer in De Bunt in verschillende stappen gebeuren. Een tijdelijke tussendijk zal De Bunt ver-

delen in een noordelijk en een zuidelijk deel. Het zuidelijke deel blijft nog tot 2015 bruikbaar als landbouwgebied en zal alleen bij extreme hoogwaters of stormtij onder water

staan. Na het verwijderen van die tijdelijke dijk treedt het volledige gebied in werking als een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij.

Schapen kunnen ingezet worden voor het beheer van dijken.

De vloeimeersen van de Durme

Vloeimeersen zijn zeldzaam in Vlaanderen. Typisch voor die gebieden is de combinatie van een lage zomerdijk aan de rivier en een hogere winterdijk meer landinwaarts. Een zomerdijk is lager dan de normale dijk en beschermt het achterliggende gebied bij normale waterstanden. In de winter en bij uitzonderlijk hoge waterstanden overstroomt het gebied tot aan de winterdijk. Dan laat de rivier een vruchtbaar laagje slib achter op de velden en verrijkt ze zo het landbouwgebied.

In de tweede helft van de 20ste eeuw raakten de vloeimeersen in onbruik door de slechte waterkwaliteit, verzanding van de Durme en modernisering van het landgebruik. Sommige bodems in de vallei werden vervuild doordat het systeem met winterse bevoeiingen nog toegepast werd nadat de waterkwaliteit sterk achteruitgegaan was. Hoewel de waterkwaliteit opnieuw verbetert, heeft het herstel van de historische vloeimeersen geen economische reden meer. Het systeem voldoet niet langer aan de behoeften van de moderne landbouw.

Wandelen en fietsen langs de Durme

Met alle plannen die nu op stapel staan, wordt de Durmevallei nog meer een gebied om eindeloos in te wandelen en te fietsen. Het Sigmoplan verbetert de bestaande paden en schept de mogelijkheid om nieuwe recreatieve wegen aan te leggen. De jaagpaden zullen zo goed mogelijk aansluiten op de bestaande wandel- en fietsroutes en fietsknooppunten.

Durmenatuur bewonderen. Overstromingsgebieden en wetlands zijn niet alleen voor de natuur een aanwinst. Ook de inwoners van de betrokken gemeenten langs de Durme en omstreken zullen volop van die schitterende groene gebieden kunnen genieten. Zo blijft het veer Tielrode-Hamme dienstdoen en breiden de wandel- en fietsroutes uit. Bovendien biedt het Sigmoplan de kans om een aantal 'missing links' in het fietsroutenetwerk weg te werken. Samen met de bevoegde instanties zoeken we naar oplossingen voor verkeersonveilige punten, bijvoorbeeld aan de Waasmunsterbrug.

Knuppelpaden. Te voet kun je de natte gebieden verkennen via verhoogde knuppelpaden. Uitzichtpunten bieden een uniek

zicht op het krek- en geulenpatroon, zonder dat je de natuur verstoort. Via het Pillecynmonument in Hamme heb je een prachtig uitzicht op de monding van de Durme in de Schelde. Het monument groeit uit tot een uitkijpost en picknickplek. Van hieruit zal je kunnen genieten van een 360°-panorama op het rivierenland. Net als op de Beerkaai in Waasmunster.

Zachte recreatie. Het Sigmoplan verbetert de mogelijkheden voor zachte recreatie. Zo krijgen hengelaars aan de Zuidelijke Vijver van Hof ten Rijen na de werken nieuwe accommodatie en blijft het grote hengelvijvergebied naast De Bunt/Noubroek behouden. Ook het domeinbos kan grotendeels blijven bestaan. Het doet dienst als gecontroleerd

overstromingsgebied, maar omdat het hoger ligt, zal het zelden overstromen. In het zuidelijke deel van het domeinbos richten we een speelbos in, voor onder meer jeugdverenigingen. Ook aan de noordkant van het Groot Broek zullen jong en oud zich kunnen uitleven in een zone met speelbossen. Het Sigmoplan steunt ook de initiatieven van de provincie, de toeristische diensten en het Regionaal Landschap Schelde Durme. Zij stippelen pittoreske routes uit door heel Oost-Vlaanderen.

Toegangspoort tot de Durmevallei. De Koolputtensite wordt vernieuwd en krijgt een toeristisch-recreatieve bestemming als toegangspoort tot de Durmevallei. Hoe de site er precies uit zal zien, is nog niet bepaald.

Het veer Tielrode-Hamme blijft dienstdoen en de wandel- en fietsroutes breiden uit.

Wat staat er op de planning?

Planning van de werkzaamheden in de Durmevallei

	Inrichtingsplan	Opmaak project-MER	Opmaak GRUP	Aflevering SBV	Start der werken
Hagemeersen	januari 2008	februari 2010	maart 2010	nog niet bekend	omvormings-beheer gestart
Weymeerbroek	januari 2008	februari 2010	maart 2010	april 2011	omvormings-beheer gestart (werken uitgevoerd in 2012-2013)
Bulbierbroek	januari 2008	februari 2010	maart 2010	december 2010	omvormings-beheer gestart
De Bunt	januari 2008	maart 2010	maart 2010	december 2010	februari 2012
Groot Broek	januari 2008	maart 2010	maart 2010	november 2010	februari 2012
Klein Broek	januari 2008	maart 2010	maart 2010	oktober 2010	februari 2012
Hof ten Rijen	januari 2008	februari 2010	maart 2010	nog niet aangevraagd	nog niet gestart

MER: milieueffectenrapport

GRUP: gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

SBV: stedenbouwkundige vergunning

Contact

Meer informatie over het Sigmaplan en het projectgebied van de Durmevallei vind je op www.sigmaplan.be.

Met vragen kun je terecht bij:

Hans Quaeyhaegens
projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)
hans.quaeyhaegens@wenz.be
T 03 224 67 11

Elias Verbanck
projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
elias.verbanck@lne.vlaanderen.be
T 09 265 46 44

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling Zeeschelde
ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in een consortium met
Technum en DenS Communicatie

Depotnummer

XXXXXXXXXX

Uitgave

Maart 2014

www.sigmaplan.be